

OBSAH

Předmluva 7

HISTORICKÁ ROZCESTÍ

K charakteristice krize feudalismu v 16.–17. století 12

Valdštejnova politika v severním Německu v letech
1629–1630 38

K otázce působení třicetileté války na základní
vývojové tendence baltského obchodu v 17. století 71

Revoluce jako „lokomotivy dějin“ nebo nástroj
vědecké analýzy? 107

Gellnerova periodizace očima historika 125

Trojí historikovo setkání s K. W. Deutschem 140

EVROPSKÝ PROSTOR A JEHO ČLENĚNÍ

K otázce historické osobitosti Evropy 160

Střední Evropa: od reality k mýtu a zpět 170

Jak konstruovat dějiny Evropy? 184

Evropa jako hodnota v českém veřejném mínění 197

NÁROD JAKO PRODUKT I SOUČÁST MODERNÍ SPOLEČNOSTI

Takzvané obrození malých národů jako problém
komparativního studia 216

K otázce územní skladby národního hnutí 241

Jazykový program národních hnutí v Evropě:
jeho skladba a sociální předpoklady 271

Národ jako evropské specifikum aneb jak slovem (de)formovat historickou i současnou realitu	298
Nacionalizace veřejného prostoru nových národních států	322

MÍSTO ČECHŮ V DĚJINÁCH

Vlastenci bez národa	344
Několik poznámek k problému: historické vědomí a zájem rodícího se národa	367
Národ jako produkt sociální komunikace? Příspěvek ke komparaci českého a běloruského „modelu“	380
Měly „plebejské“ kořeny inteligence význam pro tvářnost národa?	397
Místo českého obrození v procesu formování novodobých evropských národů	413

HISTORICKÉ VĚDOMÍ VERSUS „KOLEKTIVNÍ PAMĚŤ“

Úloha historického vědomí a povědomí v národním hnutí	436
Literární zdroje českého historického povědomí v 19. století: příspěvek ke studiu skladby českého historického povědomí a jeho úlohy v národním hnutí . .	445
Historická beletrie a historické vědomí v 19. století	469
Příspěvek k poznání ideové a tematické skladby německého historického románu a povídky v 19. století	490
Konec historismu?	515
Paměť a historické vědomí očima historika	531
Jmenný rejstřík	554